

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1217/2010**(2010. gada 14. decembris)****par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu dažām pētniecības un izstrādes nolīgumu kategorijām****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1971. gada 20. decembra Regulu (EEK) Nr. 2821/71 par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu attiecībā uz līgumu, lēmumu un saskaņotas darbības kategorijām ⁽¹⁾,

publicējusi šīs regulas projektu,

apspridusies ar Padomdevēja komiteju aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa jautājumos,

tā kā:

- (1) Regula (EEK) Nr. 2821/71 pilnvaro Komisiju ar regulu piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punktu (*) dažām līgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām, uz kurām attiecas Līguma 101. panta 1. punkts un kuru mērķis ir produktu, tehnoloģiju vai procesu pētniecība un izstrāde līdz rūpnieciskās izmantošanas stadijai un rezultātu izmantošana, tostarp noteikumi par intelektuālā īpašuma tiesībām.
- (2) Līguma 179. panta 2. punkts paredz, ka Savienība mudina uzņēmumus, tostarp mazos un vidējos uzņēmumus, veikt augstas kvalitātes pētniecību un tehnoloģiju izstrādi, kā arī atbalsta to centienus sadarboties. Šīs regulas mērķis ir atvieglināt pētniecību un izstrādi, vienlaicīgi efektīvi aizsargājot konkurenci.
- (3) Komisijas 2000. gada 29. novembra Regula (EK) Nr. 2659/2000 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu pētniecības un attīstības līgumiem ⁽²⁾ definē tādu pētniecības un izstrādes nolīgumu kategorijas, ko Komisija uzskatīja, ka tie parasti atbilst Līguma 101. panta 3.

punkta nosacījumiem. Ņemot vērā kopumā pozitīvo pieredzi minētās regulas piemērošanā, kura zaudē spēku 2010. gada 31. decembrī, un papildu pieredzi, kas gūta kopš tās pieņemšanas, ir lietderīgi pieņemt jaunu grupu atbrīvojuma regulu.

- (4) Šai regulai ir jāatbilst divām prasībām, proti, tai jānodrošina efektīva konkurences aizsardzība un jāsniedz pietiekama juridiska aizsardzība uzņēmumiem. Lai sasniegtu šos mērķus, būtu jāņem vērā tas, ka administratīvā uzraudzība un attiecīgās jomas tiesību akti cik vien iespējams jāvienkāršo. Ja ietekme uz tirgu ir mazāka par noteiktu pakāpi, tad attiecībā uz Līguma 101. panta 3. punkta piemērošanu parasti var pieņemt, ka pētniecības un izstrādes nolīgumu pozitīvā ietekme atsvērs negatīvo ietekmi uz konkurenci.
- (5) Lai ar regulu piemērotu Līguma 101. panta 3. punktu, nav nepieciešams noteikt tos nolīgumus, uz kuriem varētu attiekties Līguma 101. panta 1. punkts. Novērtējot atsevišķus nolīgumus saskaņā ar Līguma 101. panta 1. punktu, jāņem vērā vairāki faktori, un jo īpaši attiecīgā tirgus struktūra.
- (6) Uz nolīgumiem par kopīgu zinātnisku pētniecību vai kopīgu izpēti rezultātu izstrādi līdz rūpnieciskās izmantošanas posmam, to neietverot, Līguma 101. panta 1. punkts parasti neattiecas. Tomēr dažos apstākļos, piemēram, ja puses vienojas neveikt papildu pētniecību un izstrādi tajā pašā jomā, tādējādi atsakoties no iespējas gūt priekšrocības konkurences ziņā salīdzinājumā ar citām pusēm, uz šādiem nolīgumiem var attiekties Līguma 101. panta 1. punkts, un tāpēc tie jāiekļauj šīs regulas darbības jomā.
- (7) Šajā regulā noteiktais atbrīvojums būtu jāattiecina tikai uz tiem nolīgumiem, kurus pietiekami droši var uzskatīt par atbilstīgiem Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem.

⁽¹⁾ OV L 285, 29.12.1971., 46. lpp.

⁽²⁾ OV L 304, 5.12.2000., 7. lpp.

(*) Sākot no 2009. gada 1. decembra, EK līguma 81. pants ir kļuvis par Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 101. pantu. Šie panti pēc būtības ir identiski. Šajā regulā atsauces uz LESD 101. pantu attiecīgajos gadījumos uzskatāmas par atsaucēm uz EK līguma 81. pantu. LESD ieviesa arī dažas izmaiņas terminoloģijā, piemēram, aizstājot "Kopiena" ar "Savienība" un "kopējais tirgus" ar "iekšējais tirgus". Šajā regulā tiks izmantota LESD terminoloģija.

- (8) Sadarbība pētniecības un izstrādes jomā, kā arī tās rezultātu izmantošana, visticamāk, varēs veicināt tehnisko un ekonomisko progresu tad, ja puses sadarbībā ieguldīs papildu prasmes, aktīvus un pieliks papildu pūles. Tas attiecas arī uz gadījumu, kad viena puse tikai finansē otras puses pētniecības un izstrādes darbības.

- (9) Kopīgu rezultātu izmantošanu var uzskatīt par kopīgas pētniecības un izstrādes dabisku turpinājumu. Tā var izpausties dažādi, piemēram, kā ražošana, intelektuālā īpašuma tiesību izmantošana, kas būtiski palīdz tehnikas vai ekonomikas attīstībai, vai jaunu produktu laišana tirgū.
- (10) Var uzskatīt, ka patērētāji parasti gūst labumu no plašākas un efektīvākas pētniecības un izstrādes, kas izpaužas kā jaunu vai uzlabotu produktu vai pakalpojumu ieviešana, šo produktu vai pakalpojumu ātrāka ieviešana vai cenu samazinājums jaunu vai uzlabotu tehnoloģiju vai procesu dēļ.
- (11) Lai pamatotu atbrīvojumu, kopīgai izmantošanai jābūt saistītai ar produktiem, tehnoloģijām vai procesiem, kuriem pētniecības un izstrādes rezultātu izmantošana ir izšķiroši nozīmīga. Turklāt visām pusēm pētniecības un izstrādes nolīgumā ir jāvienojas, ka viņiem visiem būs pilna piekļuve kopīgās pētniecības un izstrādes galīgajiem rezultātiem, tostarp arī visām no tās izrietošajām intelektuālā īpašuma tiesībām un zinātnībai, lai arī turpmāk varētu veikt pētniecību un izstrādi, un izmantošanu, tiklīdz galīgie rezultāti ir pieejami. Piekļuvei rezultātiem attiecībā uz rezultātu izmantošanu turpmākai pētniecībai un izstrādei nebūtu jābūt ierobežotai. Taču, ja puses saskaņā ar šo regulu ierobežo izmantošanas tiesības, jo īpaši, ja tās specializējas saistībā ar izmantošanu, piekļuvei rezultātiem izmantošanas nolūkos var attiecīgi ierobežot. Turklāt, ja pētniecībā un izstrādē piedalās akadēmiskas iestādes, pētniecības institūti vai uzņēmumi, kas nodrošina pētniecību un izstrādi kā komercpakalpojumu, parasti aktīvi neizmantojot rezultātus, tie var vienoties izmantot pētniecības un izstrādes rezultātus tikai turpmākas pētniecības mērķiem. Atkarībā no spējam un komerciālajām vajadzībām pušu ieguldījums pētniecības un izstrādes sadarbībā var būt nevienlīdzīgs. Tāpēc, lai atspoguļotu un izlīdzinātu pušu atšķirīgo ieguldījumu vērtības ziņā vai pēc būtības, pētniecības un izstrādes nolīgums, kurā izmantotas šīs regulas sniegtās priekšrocības, var paredzēt, ka viena puse kompensē otram savu piekļuvei rezultātiem turpmākas pētniecības vai izmantošanas nolūkos. Tomēr kompensācijai nebūtu jābūt tik augstai, ka tā efektīvi kavē piekļuvei.
- (12) Tāpat arī gadījumos, kad pētniecības un izstrādes nolīgumi neparedz kopīgu rezultātu izmantošanu, pusēm pētniecības un izstrādes līgumā būtu jāvienojas, ka tās piešķir viena otram piekļuvei savai attiecīgajai, jau iepriekš pastāvošajai zinātnībai tik ilgi, cik vien tas ir nepieciešams, lai pārējās puses varētu izmantot pētniecības rezultātus. Maksai par licenci, kas šādā gadījumā tiek prasīta, nebūtu jābūt tik augstai, lai traucētu citām pusēm piekļūt šai zinātnībai.
- (13) Saskaņā ar šo regulu noteiktais atbrīvojums attiecas tikai uz pētniecības un izstrādes līgumiem, kas neļauj uzņēmumiem likvidēt konkurenci attiecībā uz būtisku minēto produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju daļu. Grupu atbrīvojumu nedrīkst attiecināt uz nolīgumiem starp konkurentiem, kuru kopējā tirgus daļa produktiem, pakalpojumiem vai tehnoloģijām, kurus ir iespējams uzlabot vai aizstāt ar pētniecības un izstrādes rezultātiem, pārsniedz konkrētu robežu nolīguma slēgšanas laikā. Taču tas nenozīmē pieņemumu, ka pētniecības un izstrādes nolīgumi ietilpst Līguma 101. panta 1. panta piemērošanas jomā vai tie neatbilst Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem, tiklīdz tiek pārsniegta šajā regulā noteiktā tirgus daļas robeža vai netiek ievēroti citi šīs regulas nosacījumi. Šādos gadījumos pētniecības un izstrādes nolīgums ir individuāli jāvērtē saskaņā ar Līguma 101. pantu.
- (14) Lai nodrošinātu to, ka rezultātu kopīgas izmantošanas laikā turpinās efektīva konkurence, būtu jānosaka, ka grupveida atbrīvojumu pārtrauc piemērot, ja pušu kopējā tirgus daļa kopīgā pētniecībā un izstrādē iegūtiem produktiem, pakalpojumiem vai tehnoloģijām kļūst pārāk liela. Atbrīvojumu neatkarīgi no pušu tirgus daļas turpina piemērot noteiktu laiku pēc kopējās izmantošanas sākuma, gaidot, lai nostabilizējas tirgus daļas, jo īpaši pēc pilnīgi jauna produkta ieviešanas, kā arī lai nodrošinātu minimālo atmaksāšanās laika posmu iesaistītajiem ieguldījumiem.
- (15) Šai regulai nevajadzētu atbrīvot nolīgumus, kuri satur ierobežojumus, kas nav obligāti nepieciešami pētniecības un izstrādes nolīguma radīto pozitīvo seku sasniegšanai. Nolīgumiem, kuros iekļauti nopietni konkurences ierobežojumi, piemēram, ierobežojumi, kuri neļauj pusēm brīvi veikt pētniecību un izstrādi kādā jomā, kas nav saistīta ar nolīgumu, cenu noteikšana, kuras jāmaksā trešām pusēm, ražošanas vai tirdzniecības ierobežojumi un līguma produktu vai līguma tehnoloģiju pasīvās tirdzniecības ierobežojumi konkrētās teritorijās vai klientiem, kas rezervēti citām pusēm, neatkarīgi no pušu tirgus daļas vispār nevajadzētu piemērot atbrīvojumu, kas paredzēts šajā regulā. Šajā saistībā izmantošanas jomas ierobežojumi nav uzskatāmi par ražošanas vai pārdošanas ierobežojumiem un nav uzskatāmi par teritoriju vai klientu ierobežojumiem.
- (16) Tirgus daļas ierobežošana, atbrīvojumu liegšana dažiem līgumiem un nosacījumi, kas noteikti šajā regulā, parasti nodrošina to, ka līgumi, uz ko attiecas grupveida atbrīvojums, neļauj pusēm likvidēt konkurenci attiecībā uz būtisku konkrēto ražojumu vai pakalpojumu daļu.

(17) Ja viena puse finansē vairākus konkurentu veiktus pētniecības un izstrādes projektus par tiem pašiem līguma produktiem vai līguma tehnoloģijām, nav izslēgta iespēja, ka var rasties konkurenci ierobežojošas sekas, kas izpaužas kā tirgus piekļuves liegšana, jo īpaši, ja minētā puse iegūst ekskluzīvas tiesības izmantot rezultātus attiecībā pret trešām pusēm. Tāpēc šīs regulas priekšrocības uz maksas pētniecības un izstrādes nolīgumiem būtu jāattiecinā tikai tad, ja visu šajos saistītajos nolīgumos iesaistīto pušu, tas ir, finansējošās puses un visu pušu, kas veic pētniecību un izstrādi, tirgus daļas kopā nepārsniedz 25 %.

(18) Nolīgumi starp uzņēmumiem, kas nav konkurējoši tādu produktu, tehnoloģiju vai procesu ražotāji, kurus ir iespējams uzlabot, aizvietot vai aizstāt ar pētniecības un izstrādes rezultātiem, tikai izņēmuma apstākļos likvidēs efektīvu pētniecības un izstrādes konkurenci. Tāpēc uz šādiem nolīgumiem šajā regulā paredzēto atbrīvojumu ir lietderīgi attiecināt neatkarīgi no tirgus daļas, bet ārkārtejos gadījumos atbrīvojumu atsaukt.

(19) Komisija saskaņā ar 29. panta 1. punktu Padomes 2002. gada 16. decembra Regulā (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā⁽¹⁾, var atsaukt šīs regulas priekšrocības, ja konkrētā gadījumā tā konstatē, ka nolīgums, uz kuru attiecas šajā regulā paredzētais atbrīvojums, tomēr rada tādu ietekmi, kas nav saderīga ar Līguma 101. panta 3. punktu.

(20) Dalībvalsts konkurences iestāde saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. panta 2. punktu var attiecībā uz minētās dalībvalsts teritoriju vai tās daļu atsaukt labumus, kuri gūti, piemērojot šo regulu, ja konkrētā gadījumā nolīgums, uz kuru attiecas šajā regulā noteiktais atbrīvojums, tomēr rada tādu ietekmi, kas nav saderīga ar Līguma 101. panta 3. punktu attiecīgās dalībvalsts teritorijā vai tās daļā, kurai ir visas atsevišķa ģeogrāfiskā tirgus pazīmes.

(21) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. pantu šīs regulas priekšrocības var atsaukt, piemēram, ja pētniecības un izstrādes nolīguma pastāvēšana būtiski ierobežo trešo personu iespējas veikt pētniecību un izstrādi attiecīgajā nozarē, jo citur pieejamās pētniecības jaudas ir ierobežotas, ja īpašas piegādes struktūras dēļ pētniecības un izstrādes nolīguma pastāvēšana būtiski ierobežo trešo personu piekļuvi līguma produktu vai līguma tehnoloģiju tirgum, ja puses bez objektīvi pamatota iemesla neizmanto kopīgās pētniecības un izstrādes rezultātus attiecībā uz trešām pusēm, ja līguma produkti vai līguma tehnoloģijas visā iekšējā tirgū vai tā būtiskā daļā efektīvi nekonkurē ar produktiem, tehnoloģijām vai procesiem, kurus patērētāji to iezīmju, cenas un paredzētā pielietojuma ziņā uzskata par līdzvērtīgiem, vai ja pētniecības un

izstrādes nolīguma pastāvēšana ierobežotu konkurenci inovācijas jomā vai likvidētu efektīvu pētniecības un izstrādes konkurenci konkrētajā tirgū.

(22) Tā kā pētniecības un izstrādes nolīgumi bieži ir ilgtermiņa līgumi, īpaši, ja sadarbība turpinās arī rezultātu izmantošanā, šīs regulas spēkā esamības termiņš būtu jānosaka 12 gadi,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

a) "pētniecības un izstrādes nolīgums" ir nolīgums starp divām vai vairākām pusēm par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šīs puses veic:

i) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju kopīgu pētniecību un izstrādi un kopīgu šādas pētniecības un izstrādes rezultātu izmantošanu;

ii) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju pētniecības un izstrādes rezultātu kopīgu izmantošanu, ja pētniecība un izstrāde kopīgi veikta saskaņā ar iepriekšēju šo pušu nolīgumu;

iii) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju kopīgu pētniecību un izstrādi bez kopīgas rezultātu izmantošanas;

iv) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju kopīgu maksas pētniecību un izstrādi un kopīgu šādas pētniecības un izstrādes rezultātu izmantošanu;

v) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju pētniecības un izstrādes rezultātu kopīgu izmantošanu, ja maksas pētniecība un izstrāde veikta saskaņā ar iepriekšēju nolīgumu šo pušu starpā; vai

vi) līguma produktu vai līguma tehnoloģiju kopīgu maksas pētniecību un izstrādi bez kopīgas rezultātu izmantošanas;

b) "nolīgums" ir vienošanās, uzņēmumu apvienības lēmums vai saskaņota darbība;

⁽¹⁾ OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.

- c) "pētniecība un izstrāde" ir speciālo zināšanu iegūšana, kas saistītas ar produktiem, tehnoloģijām vai procesiem, teorētisku analīžu veikšana, sistemātiski pētījumi vai eksperimenti, tostarp eksperimentāla ražošana, produktu vai procesu tehniska pārbaude, vajadzīgo iekārtu izveide un intelektuālā īpašuma tiesību ieguve attiecībā uz rezultātiem;
- d) "produkts" ir prece vai pakalpojums, tai skaitā gan starppatēriņa preces vai pakalpojumi, gan galapatēriņa preces vai pakalpojumi;
- e) "līguma tehnoloģijas" ir tehnoloģija vai process, kas rodas kopīgā pētniecībā un izstrādē;
- f) "līguma produkts" ir produkts, kas rodas kopīgā pētniecībā un izstrādē vai ko ražo vai nodrošina, piemērojot līguma tehnoloģijas;
- g) "rezultātu izmantošana" ir līguma produktu ražošana vai izplatīšana, līguma tehnoloģiju piemērošana, intelektuālā īpašuma tiesību piešķiršana vai licencēšana vai tādas zinātnības nodošana, kas vajadzīga šādi ražošanai vai piemērošanai;
- h) "intelektuālā īpašuma tiesības" ir intelektuālā īpašuma tiesības, kas ietver rūpnieciskā īpašuma tiesības, autortiesības un blakustiesības;
- i) "zinātība" ir nepatentētas praktiskas informācijas kopums, kas rodas pieredzes un pārbaudītu rezultātu un ir slepens, būtisks un precizēts;
- j) "slepens" zinātnības kontekstā nozīmē, ka zinātība nav plaši zināma vai viegli pieejama;
- k) "būtisks" zinātnības kontekstā nozīmē, ka zinātība ir īpaši svarīga un lietderīga līguma produktu ražošanai vai līguma tehnoloģiju piemērošanai;
- l) "precizēts" zinātnības kontekstā nozīmē, ka zinātība ir aprakstīta pietiekami vispusīgi, lai būtu iespējams pārbaudīt, vai tā atbilst slepenības un būtiskuma kritērijiem;
- m) "kopīgi" saskaņā ar pētniecības un izstrādes nolīgumiem veikto darbību kontekstā nozīmē darbības, kurā attiecīgo darbu:
- i) veic apvienota komanda, organizācija vai uzņēmums;
 - ii) kopīgi uztic kādai trešai pusei; vai
 - iii) sadala starp pusēm, specializējoties saistībā ar pētniecību un izstrādi vai izmantošanu;
- n) "specializācija saistībā ar pētniecību un izstrādi" nozīmē, ka katra puse ir iesaistīta pētniecības un izstrādes nolīgumā paredzētās pētniecības un izstrādes darbībās un sadala pētniecības un izstrādes darbu savā starpā jebkādā veidā, ko tās uzskata par vispiemērotāko; tas neietver maksas pētniecību un izstrādi;
- o) "specializācija saistībā ar izmantošanu" nozīmē, ka puses savā starpā sadala atsevišķus uzdevumus, piemēram, ražošanu vai izplatīšanu, vai nosaka viena otrai rezultātu izmantošanas ierobežojumus, piemēram, ierobežojumus attiecībā uz konkrētām teritorijām, klientiem vai izmantošanas jomām; tas attiecas uz gadījumiem, kad, pamatojoties uz ekskluzīvu licenci, ko tai piešķirušas pārējās puses, līguma produktus ražo un izplata tikai viena puse;
- p) "maksas pētniecība un izstrāde" ir pētniecība un izstrāde, ko veic viena puse un finansē finansējošā puse;
- q) "finansējošā puse" ir puse, kas finansē maksas pētniecību un izstrādi un kas pati neveic pētniecības un izstrādes darbības;
- r) "konkurējošs uzņēmums" ir faktiskais vai potenciālais konkurents;
- s) "faktisks konkurents" ir uzņēmums, kas piegādā produktu, tehnoloģiju vai procesu, kuru ir iespējams uzlabot, aizvietot vai aizstāt ar līguma produktu vai līguma tehnoloģiju konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū;
- t) "potenciāls konkurents" ir uzņēmums, kurš, ja nebūtu pētniecības un izstrādes nolīguma, pamatojoties nevis uz tīri teorētisku varbūtību, bet reāli novērtējot situāciju, neliela, bet pastāvīga relatīvo cenu kāpuma gadījumā, visticamāk, turpmākajos trīs gados uzņemtos veikt vajadzīgos papildu ieguldījumus vai citu nepieciešamo pārorientāciju, lai piegādātu produktu, tehnoloģiju vai procesu, ko ir iespējams uzlabot, aizvietot vai aizstāt ar līguma produktu vai līguma tehnoloģiju konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū;
- u) "konkrētais produkta tirgus" ir konkrētais tādu produktu tirgus, ko iespējams uzlabot, aizvietot vai aizstāt ar līguma produktiem;
- v) "konkrētais tehnoloģiju tirgus" ir konkrētais tādu tehnoloģiju vai procesu tirgus, ko iespējams uzlabot, aizvietot vai aizstāt ar līguma tehnoloģijām.
2. Šajā regulā termini "uzņēmums" un "puse" ietver to attiecīgos saistītos uzņēmumus.

“Saistīti uzņēmumi” ir:

- a) uzņēmumi, kuros kādai no pētniecības vai izstrādes nolīguma pusēm tieši vai netieši:
 - i) ir vairāk nekā puse balsu;
 - ii) ir pilnvaras iecelt vairāk nekā pusi uzraudzības padomes, valdes vai uzņēmuma likumīgas pārstāvības struktūru locekļu; vai
 - iii) tiesības vadīt uzņēmuma darījumus;
- b) uzņēmumi, kuriem attiecībā uz kādu no pētniecības un izstrādes nolīguma līgumslēdzējām pusēm tieši vai netieši ir
 - a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- c) uzņēmumi, kuros b) apakšpunktā minētam uzņēmumam tieši vai netieši ir a) apakšpunktā norādītās tiesības vai pilnvaras;
- d) uzņēmumi, kuri ir pētniecības un izstrādes nolīguma puses kopā ar vienu vai vairākiem a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem vai kuros vienam vai vairākiem pēdējiem minētajiem uzņēmumiem kopīgi ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- e) uzņēmumi, kuros a) apakšpunktā minētās tiesības vai pilnvaras kopīgi ir:
 - i) pētniecības un izstrādes nolīgumu līgumslēdzējām pusēm vai to attiecīgajiem saistītajiem uzņēmumiem, kas ir minēti a) līdz d) apakšpunktā; vai
 - ii) vienai vai vairākām pētniecības un izstrādes nolīguma pusēm vai vienam vai vairākiem saistītajiem uzņēmumiem, kas ir minēti a) līdz d) apakšpunktā, un vienai vai vairākām trešām pusēm.

2. pants

Atbrīvojums

1. Atbilstoši Līguma 101. panta 3. punktam un ievērojot šīs regulas noteikumus, ar šo tiek noteikts, ka Līguma 101. panta 1. punktu nepiemēro pētniecības un izstrādes nolīgumiem.

Šo atbrīvojumu piemēro tad, ja šādos nolīgumos ir paredzēti konkurences ierobežojumi, uz kuriem attiecas Līguma 101. panta 1. punkts.

2. Atbrīvojums, kas paredzēts 1. punktā, attiecas arī uz pētniecības un izstrādes nolīgumiem, kuros ietverti noteikumi, kas attiecas uz intelektuālā īpašuma tiesību piešķiršanu vai licencēšanu vienai vai vairākām pusēm vai vienībai, ko puses nodibina, lai veiktu kopīgu pētniecību un izstrādi, maksas pētniecību un izstrādi vai kopīgu izmantošanu ar nosacījumu, ka šie noteikumi nav minēto nolīgumu galvenais priekšmets, taču ir tieši saistīti ar tiem un nepieciešami to izpildei.

3. pants

Atbrīvojuma nosacījumi

1. Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, piemēro saskaņā ar šā panta 2. līdz 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Pētniecības un izstrādes nolīgumā paredz, ka visām pusēm pētniecības un izstrādes, un izmantošanas turpināšanas nolūkiem ir pilnas piekļuves tiesības kopīgās pētniecības un izstrādes vai maksas pētniecības un izstrādes rezultātiem, tostarp arī visām izrietošajām intelektuālā īpašuma tiesībām un zinātnībai, tiklīdz šie rezultāti ir pieejami. Ja puses saskaņā ar šo regulu ierobežo izmantošanas tiesības, jo īpaši, ja tās specializējas saistībā ar izmantošanu, piekļuvi rezultātiem izmantošanas nolūkos var attiecīgi ierobežot. Turklāt akadēmiskas iestādes, pētniecības institūti vai uzņēmumi, kas nodrošina pētniecību un izstrādi kā komercpakalpojumu un parasti nepiedalās rezultātu izmantošanā, var vienoties izmantot rezultātus tikai turpmākai pētniecībai. Pētniecības un izstrādes nolīgumā var paredzēt, ka puses kompensē viena otrai piekļuves sniegšanu rezultātiem pētniecības vai izmantošanas nolūkos, taču kompensācija nevar būt tik liela, ka tā efektīvi kavē šādu piekļuvi.

3. Neierobežojot 2. punkta piemērošanu, ja pētniecības un izstrādes nolīgums paredz tikai kopīgu pētniecību un izstrādi vai maksas pētniecību un izstrādi, pētniecības un izstrādes nolīgumā vienojas, ka katrai pusei ir tiesības piekļūt jau pastāvošai citas puses zinātnībai, ja šī zinātnība ir nepieciešama rezultātu izmantošanai. Pētniecības un izstrādes nolīgumā var paredzēt, ka puses kompensē viena otrai piekļuves sniegšanu to jau pastāvošai zinātnībai, taču kompensācija nevar būt tik liela, ka tā efektīvi kavē šādu piekļuvi.

4. Kopīgā izmantošana var attiekties tikai uz rezultātiem, kurus aizsargā intelektuālā īpašuma tiesības vai kuri ir zinātnība un ir nepieciešami, lai ražotu līguma produktus vai piemērotu līguma tehnoloģijas.

5. Pusēm, kam saskaņā ar specializāciju saistībā ar izmantošanu ir uzticēta līguma produktu ražošana, ir jāpilda citu pušu līguma produktu piegādes pasūtījumi, izņemot gadījumus, kad pētniecības un izstrādes nolīgums paredz arī kopīgu izplatīšanu 1. panta 1. punkta m) apakšpunkta i) vai ii) punkta nozīmē vai kad puses ir vienojušās, ka tikai tā puse, kas ražo līguma produktus, var tos izplatīt.

4. pants

Tirgus daļas ierobežojums un atbrīvojuma ilgums

1. Ja puses nav konkurējoši uzņēmumi, 2. pantā paredzēto atbrīvojumu piemēro pētniecības un izstrādes laikā. Ja rezultātus izmanto kopīgi, atbrīvojumu turpina piemērot septiņus gadus pēc līguma produktu vai līguma tehnoloģiju pirmās laišanas iekšējā tirgū.

2. Ja divas vai vairākas puses ir konkurējoši uzņēmumi, 2. pantā paredzēto atbrīvojumu piemēro šā panta 1. punktā minētajā laikposmā tikai tad, ja pētniecības un izstrādes nolīguma noslēgšanas brīdī:

- a) attiecībā uz pētniecības un izstrādes nolīgumiem, kas minēti 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i), ii) vai iii) punktā, pētniecības un izstrādes nolīguma pušu kopējā tirgus daļa nepārsniedz 25 % no konkrētā produktu un tehnoloģiju tirgus; vai
- b) attiecībā uz pētniecības un izstrādes nolīgumiem, kas minēti 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv), v) vai vi) punktā, finansējošās puses un visu pārējo pušu, ar kurām finansējošā puse noslēgusi pētniecības un izstrādes nolīgumus par tiem pašiem līguma produktiem vai tām pašām līguma tehnoloģijām, kopējā tirgus daļa nepārsniedz 25 % no konkrētā produktu vai tehnoloģiju tirgus.

3. Pēc 1. punktā minētā termiņa beigām atbrīvojumu turpina piemērot tik ilgi, kamēr pušu kopējā tirgus daļa nepārsniedz 25 % no attiecīgā līguma produktu un tehnoloģiju tirgus.

5. pants

Stingrie ierobežojumi

Atbrīvojums, kas paredzēts 2. pantā, nav piemērojams pētniecības un izstrādes nolīgumiem, kuru priekšmets tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem faktoriem, ko kontrolē puses, ir veikt jebkuru no sekojošām darbībām:

- a) ierobežot pušu brīvību veikt pētniecību un izstrādi neatkarīgi vai sadarbībā ar trešām pusēm kādā ar šo pētniecības un izstrādes nolīgumu nesaistītā jomā vai – pēc kopīgās pētniecības un izstrādes vai maksas pētniecības un izstrādes pabeigšanas – jomā, kas uz to attiecas vai kādā saistītā jomā;
- b) ierobežot ražošanu vai tirdzniecību, izņemot:
 - i) ražošanas mērķu noteikšanu, ja kopīga rezultātu izmantošana ietver līguma produktu kopīgu ražošanu;
 - ii) ražošanas mērķu noteikšanu, ja kopīga rezultātu izmantošana ietver kopīgu līguma produktu izplatīšanu vai kopīgu līguma tehnoloģiju licencēšanu 1. panta 1. punkta m) apakšpunkta i) vai ii) punkta nozīmē;
 - iii) pasākumus, kas ir specializācija saistībā ar izmantošanu; un
 - iv) ierobežojumus attiecībā uz pušu brīvību ražot, pārdot, piešķirt vai licencēt produktus, tehnoloģijas vai procesus, kas konkurē ar līguma produktiem vai līguma tehnoloģijām laikposmā, kurā saskaņā ar pušu vienošanos tās kopīgi izmanto rezultātus;

c) noteikt pārdošanas cenu līguma produktiem vai līguma tehnoloģiju licencēm attiecībā pret trešām pusēm, izņemot cenu noteikšanu, ko iekasē no tiešajiem patērētājiem, vai licences maksas noteikšanu, ko iekasē no tiešajiem licences saņēmējiem, ja kopīga rezultātu izmantošana ietver līguma produktu kopīgu izplatīšanu vai līguma tehnoloģiju kopīgu licencēšanu 1. panta 1. punkta m) apakšpunkts i) vai ii) punkta nozīmē;

d) ierobežot teritoriju vai patērētāju loku, attiecībā uz kuriem puses var veikt līguma produktu pasīvo pārdošanu vai līguma tehnoloģiju licencēšanu, izņemot prasību piešķirt ekskluzīvu licenci attiecībā uz rezultātiem citai nolīguma pusei;

e) prasība neveikt vai ierobežot aktīvo līguma produktu vai līguma tehnoloģiju pārdošanu teritorijās vai attiecībā uz patērētājiem, kas nav ekskluzīvi piešķirti vienai no pusēm, piemērojot specializāciju saistībā ar izmantošanu;

f) prasība atteikties pildīt patērētāju pasūtījumus pušu attiecīgajās teritorijās vai patērētāju pasūtījumus, kas citādi sadalīti pušu starpā, piemērojot specializāciju saistībā ar izmantošanu, kuras tirgotu līguma produktus citās teritorijās iekšējā tirgū;

g) prasība apgrūtināt lietotājiem vai tālākpārdevējiem līguma produktu ieguvu no citiem tālākpārdevējiem iekšējā tirgū.

6. pants

Izslēgtie ierobežojumi

Atbrīvojums, kas paredzēts 2. pantā, nav piemērojams šādām pētniecības un izstrādes nolīgumos iekļautām saistībām:

- a) apņemšanās pēc pētniecības un izstrādes pabeigšanas neapstrīdēt intelektuālā īpašuma tiesības, kas pusēm pieder iekšējā tirgū un kas ir saistītas ar pētniecību un izstrādi, vai aizliegums pēc pētniecības un izstrādes nolīguma termiņa beigām apstrīdēt intelektuālā īpašuma tiesības, kas pusēm pieder iekšējā tirgū un aizsargā pētniecības un izstrādes rezultātus, neskarot iespēju noteikt, ka pētniecības un izstrādes nolīgums izbeidzas, ja viena no pusēm apstrīd šādas intelektuālā īpašuma tiesības;
- b) apņemšanās nepiešķirt licences trešām pusēm līguma produktu ražošanai vai līguma tehnoloģiju piemērošanai, ja vien nolīgumā nav noteikts, ka kopīgās pētniecības un izstrādes vai maksas pētniecības un izstrādes rezultātus izmanto vismaz viena nolīguma puse un šī izmantošana notiek iekšējā tirgū attiecībā pret trešām pusēm.

7. pants

Tirgus daļas ierobežojuma piemērošana

Lai piemērotu 4. pantā paredzēto tirgus daļas ierobežojumu, piemēro šādus noteikumus:

- a) tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz pārdotās produkcijas vērtību tirgū; ja dati par pārdotās produkcijas vērtību tirgū nav pieejami, var izmantot aprēķinus, kas balstīti uz pārējo ticamo tirgus informāciju, tostarp par pārdošanas apjomu tirgū, lai noteiktu attiecīgo pušu tirgus daļas;
- b) tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekšējā kalendārā gada datiem;
- c) tirgus daļu, kas pieder 1. panta 2. punkta otrās daļas e) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, līdzīgi sadala katram uzņēmumam, kuram ir minētās daļas a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- d) ja 4. panta 3. punktā minētā tirgus daļa sākotnēji nepārsniedz 25 %, taču turpmāk pārsniedz šo līmeni, nepārsniedzot 30 %, 2. pantā noteikto atbrīvojumu turpina piemērot divus turpmākos kalendāros gadus pēc gada, kad pirmoreiz ir pārsniegts 25 % limits;

e) ja 4. panta 3. punktā minētā tirgus daļa sākotnēji nepārsniedz 25 %, taču turpmāk pārsniedz 30 %, 2. pantā noteikto atbrīvojumu turpina piemērot vienu kalendāro gadu pēc gada, kad pirmoreiz ir pārsniegts 30 % limits;

f) d) un e) punkta nosacījumus nedrīkst apvienot tā, ka atbrīvojuma ilgums pārsniedz divus kalendāros gadus.

8. pants

Pārejas posms

Līguma 101. panta 1. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro no 2011. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim attiecībā uz nolīgumiem, kuri jau ir spēkā 2010. gada 31. decembrī un kuri neatbilst atbrīvojuma nosacījumiem, kas paredzēti šajā regulā, bet atbilst Regulā (EK) Nr. 2659/2000 paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem.

9. pants

Spēkā esamības termiņš

Šī regula stājas spēkā 2011. gada 1. janvārī.

Tā ir spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2010. gada 14. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO